

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14P/169/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8325201727
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Binekova
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2026:8325201727.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, v konaní pred sudkyňou JUDr. Marcelou Binekovou, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., narodeného XX.XX.XXXX, bytom C. XX, C., zastúpené v konaní procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, dieťa rodičov: otca neuvedeného a matky C. B., narodenej XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/X, A., na návrh navrhovateľov – pestúnov D. C., narodeného XX.XX.XXXX a C. E. C., narodenej XX.XX.XXXX, oboch bytom C. XX, C., o ustanovení poručníka maloletému dieťaťu a o povolení zmeny priezviska maloletého dieťaťa, a na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov o pozbavení matky výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

- I. matku C. B., narodenú XX.XX.XXXX pozbavuje výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému A. B., narodenému XX.XX.XXXX,
- II. maloletému A. B., narodenému XX.XX.XXXX ustanovuje poručníkov - manželov C. E. C., narodenú XX.XX.XXXX a D. C., narodeného XX.XX.XXXX, ktorí sú oprávnení a povinní osobne sa o maloletého starať, zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho hnutel'ný a nehnuteľný majetok,
- III. ustanovení poručníci sú povinní súdu dvakrát ročne, vždy k 30.06. a 31.12. príslušného kalendárneho roka, predkladať správy o maloletom A. a správu o nakladaní s jeho majetkom,
- IV. týmto rozsudkom mení I., II. a III. výrok rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 8P/108/2023-46 zo dňa 03.07.2023 a to tak, že ruší pestúnsku starostlivosť o maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX,
- V. návrh navrhovateľov na povolenie zmeny priezviska maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX zamieta,
- VI. žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Humenné dňa 02.07.2025 a dňa 11.09.2025 na základe prenesenia miestnej príslušnosti Okresnému súdu Prešov sa pestúni C. E. C. a D. C. (ďalej ako „pestúni“ alebo „navrhovatelia“) domáhali vydania rozsudku, ktorým by ich súd ustanovil za poručníka maloletého A. B. a ktorým by povolil zmenu priezviska maloletého A. B. na „B. C.“.
2. Podaný návrh navrhovateľa skutkovo odôvodnili tým, že od 13.02.2023 je maloletý A. v ich starostlivosti, na základe rozhodnutia Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P/108/2023 v pestúnskej starostlivosti, matka maloletému zmenila bez toho, aby ich o tom informovala, zdravotnú poisťovňu, čo zistili až pri pohotovostnom ošetrovaní maloletého, pritom matka sa o maloletého vôbec nezaujíma, koncom januára 2025 sa začali u maloletého prejavovať neurologické zdravotné problémy, kedy sa

prvýkrát v čase nočného spánku objavili paroxyzmálne prejavy - oblúkovito prehnutý chrbát, oči prevrátené dohora a tras, následná zmätenosť a bolesť hlavy, s maloletým podstupujú odporúčané odborné vyšetrenia. Návrh na ustanovenie poručníka podali, aby mohli maloletému plnohodnotnejšie zabezpečovať odbornú zdravotnú starostlivosť. Návrh na povolenie zmeny priezviska maloletého odôvodnili tým, že od septembra 2025 je maloletý prijatý na predprimárne vzdelávanie do materskej školy, bude nevyhnutné, aby poznal svoje priezvisko, aby s ním bol stotožnený, rozdielne priezviská im komplikujú kontakt so zdravotníckymi zariadeniami, ako aj cestovanie do zahraničia, každú letnú sezónu by radi vycestovali k moru vzhľadom na to, že maloletý je alergik a má atopický ekzém. Navrhli preto rozšírenie jeho terajšieho priezviska „B.“ na priezvisko „B. C.“. Mali za to, že do budúca je dôležité, aby mu zachovali jeho identitu a ponechali mu aj priezvisko „B.“, s ktorým sa narodil a pridaním priezviska „C.“, ktoré zdieľajú oni, by mu chceli vyjadriť, že aj on sa stal ich súčasťou. K svojim osobným, bytovým a majetkovým pomerom v návrhu pestúni uviedli, že z ich manželstva nepochádzajú žiadne deti, pestúnka je zamestnaná ako vedúca oddelenia akvizície a spracovania fondov v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove, toho času je na rodičovskej dovolenke, pestún je živnostník a pracuje ako elektroprojektant, žijú v trojizbovom byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve, obaja sú zdraví a bezúhonní. Uviedli, že maloletý má v ich domácnosti vlastnú izbu, ale zatiaľ nespáva samostatne, pretože nechce, a pestúni považujú za veľmi dôležité, aby bol s nimi čo najviac, aby sa prehĺbovalo ich vzájomné puto, maloletému sa naplno venujú, od roku 2023 navštevujú s ním hodiny detského plávania, v roku 2025 začal chodiť na lekcie Play Wisely, od malička má rád knihy, nové knihy si chodia požičiavať do blízkej pobočky knižnice, maloletý je veľmi komunikatívny na svoj vek, rozpráva výborne, je temperamentným dieťaťom, má dobrý hudobný sluch, rád kreslí, lepí nálepky, hrá sa s plastelínou, s pieskom, skladá skladačky, je veľkým fanúšikom dopravných prostriedkov, rád sa hojdá, šmýka, prelieza, má rád odrážadlo a kolobežku. Pestúni ďalej poukázali na to, že sa priebežne vzdelávajú v oblasti výchovy, najmä tej rešpektujúcej, aj v problematike vývinovej traumy, vytvárania citovej väzby. Zúčastňujú sa odborných seminárov, aktívne sa zapájajú do akcií organizovaných občianskym združením Návrat. Pestúni napokon dodali, že doposiaľ ich biologická matka maloletého nekontaktovala, ani nikto z jeho rodiny.

3. Návrhom doručeným súdu dňa 16.10.2025 sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd pozbavil matku výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A.. Návrh bol zapísaný pod sp. zn. 14P/195/2025. Uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 14P/195/2025-6 z 30.10.2025 súd spojil konanie o pozbavenie matky výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A. vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14P/195/2025 s konaním o ustanovenie poručníka maloletému A. a udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého A. vedeným na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14P/169/2025 na spoločné konanie, pričom spoločné konanie bolo vedené pod sp. zn. 14P/169/2025. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.11.2025.

4. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov návrh na pozbavenie matky výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému A. odôvodnil tým, že pestúni podali návrh na zverenie maloletého do poručníctva, ktorý je vedený pod sp. zn. 14P/169/2025, rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 8P/154/2024 z 16.09.2024 bola u maloletého vyslovená osvojiteľnosť, matka maloletého porodila spolu 8 detí, no ani jednému nezabezpečuje starostlivosť. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 10P/48/2013 z 28.05.2013 bola nariadená ústavná starostlivosť u maloletých detí - F. B., narodenej XX.XX.XXXX (vydatá G., dospelá), H. B., narodeného XX.XX.XXXX (dospelý), A. B., narodenej XX.XX.XXXX, C. B., narodenej XX.XX.XXXX a F. B., narodeného XX.XX.XXXX, ktorá sa realizuje v Centre pre deti a rodiny A., dospelí súrodenci po dosiahnutí plnoletosti odišli z centra. Rozsudkom Okresného súdu v Humennom č. k. 10P/311/2013 z 26.11.2013 bola u maloletého C. B., narodeného XX.XX.XXXX nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v Centre pre deti a rodiny Snina. Maloletý A. B., narodený XX.XX.XXXX bol rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P/289/2017 zverený do pestúnskej starostlivosti a maloletý D. B., narodený XX.XX.XXXX bol rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 85P/25/2019 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti D. I.. Podľa správy od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné matka maloletého A. dlhé roky žila ako osoba bez domova na území mesta I., po smrti partnera a otca maloletých detí sa v roku 2024 presťahovala do Sniny, kde žije v nájomnom byte bez nájomnej zmluvy v areáli súkromnej firmy na spracovanie plastov, obýva jednoizbový priestranný byt, domácnosť pôsobí útulne a hygienicky na dobrej úrovni, je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 370,- eur mesačne, maloleté deti, ktoré sú umiestnené v Centre pre deti a rodiny A. pravidelne kontaktuje, maloleté deti A., D. a A., ktoré sú umiestnené v náhradných rodinách, žiadnym spôsobom nekontaktuje. Maloletý A. spolu s pestúnmi žije v trojizbovom byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve, pestúni majú podmienky bývania veľmi

dobré, pediatrom maloletého je D. A., maloletý mal zdravotné problémy - kŕčovité stavy, je sledovaný v neurologickej a alergologickej ambulancii, od januára 2026 nastúpi do materskej školy, pestúnka uviedla, že biologická matka svojho syna nikdy žiadnym spôsobom nekontaktovala, matka zmenila maloletému zdravotnú poisťovňu, o čom sa pestúni dozvedeli pri vyšetrení maloletého. Maloletý je smelý, má rád detské hry primerané veku, rád sa vozí na odrážadle, maloletý má v rodine pestúnov zabezpečené všetky potreby a napreduje po všetkých stránkach.

5. Matka sa k návrhom nevyjadřila.

6. Vo veci samej súd rozhodol na pojednávaní dňa 30.01.2026, na ktoré sa nedostavila matka, ktorá bola riadne a včas predvolaná. Svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnila. Pestúnka/navrhovateľka sa na pojednávanie dňa 30.01.2026 nedostavila, hoci o termíne pojednávania bola riadne informovaná, nežiadala pojednávanie odročit', ale naopak. Súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti pestúanky a matky v súlade s ustanovením § 180 CSP v spojení s § 2 CMP a v súlade s ustanovením § 31 CMP. V každom konaní vo veci starostlivosti súdu o maloletých musí súd konať v záujme maloletého dieťaťa a v záujme maloletého A. nepochybne bolo, aby súd rozhodol vo veci čo možno najrýchlejšie.

7. Súd vo veci samej vykonal dokazovanie výsluchom pestúnov na pojednávaní dňa 08.12.2025 a dokazovanie listinnými dôkazmi (daňové priznanie k dani z príjmov navrhovateľa za rok 2024, výpisy z účtu navrhovateľa, rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní materského navrhovateľke, odpoveď zamestnávateľa navrhovateľky na žiadosť o poskytnutie rodičovskej dovolenky, lekárska správa Fakultnej nemocnice J. A. Reimana Prešov z 27.01.2025, lekárska správa D. C. J. z 29.01.2025 a 05.03.2025, prepúšťacia správa Fakultnej nemocnice J. A. Reimana Prešov z 20.02.2025, lekárska správa z lekárskej genetiky, správa z H. K. C., A., správa Fakultnej nemocnice J. A. Reimana Prešov z 29.05.2025, správa D. D. E. o zdravotnom stave navrhovateľa, správa o povesti navrhovateľov od Obvodného oddelenia Policajného zboru Prešov - Sever, správa o povesti navrhovateľov od mesta Prešov, lustrácia navrhovateľov v registri trestov, priestupkov, v rezorte Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, správa D. E. L. o zdravotnom stave navrhovateľky, rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 8P/154/2024-42 z 16.09.2024, rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 8P/108/2023-46 z 03.07.2023, uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 8P/296/2022-22 z 26.04.2023, uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 8P/40/2023-13 z 09.02.2023 a uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 8P/286/2022-8 z 15.11.2022) na pojednávaní dňa 08.12.2025 a dňa 30.01.2026.

8. Z daňového priznania pestúna k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie rok 2024 mal súd preukázané, že pestúnove zdaniteľné príjmy zo živnosti boli v roku 2024 vo výške 32.497,34 eur, pestún podniká v predmete podnikania - elektrická inštalácia, daňové výdavky boli uplatnené paušálnou sumou.

Podľa výpisu z účtu bola na účet pestúna vedeného v mBank S.A., pobočke zahraničnej banky, v januári 2025 pripísaná suma 2.595,39 eur, v mesiaci február 2025 finančné prostriedky vo výške 2.319,19 eur, v marci 2025 vo výške 2.247,- eur, v apríli 2025 vo výške 2.308,30 eur, v máji 2025 vo výške 2.419,37 eur. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. XXX-XXXXXX-XXXX/XXXX z 06.03.2023 bol pestúnke priznaný nárok na materské z dôvodu, že od 13.02.2023 sa stará o maloletého A..

Podľa odpovede Štátnej vedeckej knižnice v Prešove/zamestnávateľa pestúanky z 07.08.2023 bol pestúnke zamestnávateľom udelený súhlas s rodičovskou dovolenkou v zmysle Zákonníka práce.

9. Podľa lekárskej správy Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov z 27.01.2025, lekárskej správy D. C. J., pediatrického neurológa, z 29.01.2025 a z 05.03.2025, podľa prepúšťacej správy Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. H. M. Prešov z 20.02.2025, lekárskej správy Ambulancie lekárskej genetiky, Spišská Nová Ves z 22.04.2025, podľa správy H. K. C., A., z 07.05.2025, podľa lekárskej správy Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. H. M. Prešov z 29.05.2025, sa u maloletého A. objavila kŕčovitá aktivita nejasnej etiológie, maloletý podstúpil odporúčané odborné vyšetrenia, spánkové EEG bolo primeraného nálezu, bez špecifickej epi zmeny, neurologický nález taktiež primeraný, maloletému bola diagnostikovaná alergia na pele tráv a pele stromov a potravinová alergia na citrusy, špenát, jahody, kešu a lieskovce, maloletý absolvoval aj kardiologické vyšetrenie s výsledkom - bez patologických útvarov v dutinách srdca.

10. Podľa lekárskej správy D. D. E. z 26.06.2025 pestún je zdravý, nie je liečený na žiadne psychické, onkologické a iné invalidizujúce ochorenie, netrpí na žiadnu infekčnú chorobu, pravidelne vykonáva preventívne prehliadky u všeobecného lekára, pravidelne neužíva žiadne lieky.

Podľa lekárskej správy D. E. L. z 27.11.2025 pestúnka nie je liečená pre žiadne psychické, onkologické a iné invalidizujúce ochorenie, netrpí na žiadne infekčné ochorenie, sociálno-zdravotné podmienky, hygiena a výživa pestúny sú v norme, má realizované pravidelné preventívne prehliadky, neužíva žiadne lieky.

11. Zo správy Obvodného oddelenia Policajného zboru Prešov - Sever z 18.11.2025 o povesti pestúnov bolo súdom zistené, že pestúni majú dobrú povesť v mieste bydliska, vzťah k rodine a dieťaťu majú dobrý, žijú vo vhodných bytových a sociálnych podmienkach, nepoživajú alkoholické nápoje. Zo správy mesta Prešov z 02.12.2025 súd zistil, že dňa 26.11.2025 bolo vykonané sociálne šetrenie zamestnancami odboru sociálnych služieb v domácnosti pestúnov, pestún pracuje ako elektroprojektant a pestúnka pracuje v Štátnej vedeckej knižnici Prešov, momentálne je na rodičovskej dovolenke, v starostlivosti majú maloletého A. od jeho troch mesiacov, maloletý navštevuje Materskú školu Bajkalská 31 v Prešove, v škôlke je hravý, prispôsobivý, má rád kolektív, rodina žije v prerobenom trojizbovom byte, kde je o maloletého postarané, v rodinnom prostredí neboli zistené žiadne nedostatky, rodinné vzťahy sú stabilné.

12. Podľa správy opatrovníka o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch z 08.12.2025 maloletý A. po všetkých stránkach v starostlivosti pestúnov veľmi dobre napreduje, pestúni s ním aktívne trávia čas, pestúni majú podmienky bývania veľmi dobré, pediatrom maloletého A. jej D. A., maloletý mal zdravotné problémy - kŕčovitý stav, je sledovaný v neurologickej a alergologickej ambulancii.

13. Podľa lustrácie pestúnov v Centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov k 05.12.2025 pestún má evidovaný 1 priestupok na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, za ktorý mu bola uložená peňažná pokuta vo výške 20,- eur, t. j. ide o priestupok iba miernej závažnosti vzhľadom na uloženie sankcie, a pestúnka nemá evidovaný žiaden priestupok. Podľa lustrácie v rezorte Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a v registri trestov k 05.12.2025 pestúni neboli doposiaľ trestne stíhaní.

14. Podľa odpovede Okresného úradu Prešov, odboru všeobecnej vnútornej správy, z 22.01.2026 žiadosť o zmenu priezviska pridaním priezviska maloletému dieťaťu môže podať len rodič alebo osvojiteľ.

15. Navrhovateľka/pestúnka pred súdom na pojednávaní dňa 08.12.2025 vypovedala, že maloletého A. majú v pestúnskej starostlivosti, začiatkom minulého roka mal závažné zdravotné problémy, kedy zistili, že nemajú aktuálny jeho zdravotný preukaz, nakoľko matka mu zmenila poisťovňu. Vtedy dospeli k záveru, že je potrebné mať viac práv, ako majú len pestúni. Vypovedala, že maloletého majú v starostlivosti od februára 2023, maloletý vie, že nie je ich biologickým dieťaťom, majú s ním dobrý vzťah, cielene budovali vzájomnú vzťahovú väzbu tak, aby sa maloletý mal pri nich dobre, aby napredoval vo fyzickom a psychickom vývine, aby boli spolu s ním šťastní. Mali podozrenie, či maloletý netrpí tuberóznou sklerózou tak, ako jeho súrodenec, avšak genetické vyšetrenie toto ochorenie vylúčilo. U maloletého sa začali objavovať kŕčové stavy v čase, kedy bol chorý, avšak bez viazanosti na febrilitu. Keďže bola vylúčená tuberózna skleróza geneticky, tak riešili, keďže maloletý je alergik, aj uvedené cez alergologicko - imunologické vyšetrenie, avšak týmto vyšetrením nebolo potvrdené žiadne ochorenie, okrem alergií na kešu, lieskovce, má peľovú alergiu a alergiu na roztoče. Spánkové EEG vylúčilo epilepsiu. Od augusta napriek tomu, že bol aj chorý, sa kŕčové stavy neobjavili. Čerstvo nastúpil do materskej školy v polovici novembra, jeho adaptácia prebieha pomaly, avšak vyzerá, že bude úspešná. Napokon navrhovateľka vypovedala, že matka maloletého ich nikdy nekontaktovala.

16. Navrhovateľ/pestún na pojednávaní dňa 08.12.2025 vypovedal, že nemá vedomosť, že by sa matka niekedy o maloletého nejakým spôsobom zaujímal. Návrh podávali preto, lebo mali problém pri vycestovaní, nakoľko maloletý mal iné priezvisko ako oni, a potom aj z dôvodu, že matka maloletému zmenila poisťovňu, o čom vôbec neboli informovaní.

17. Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledujúci skutočný stav veci:

Uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 8P/286/2022-8 z 15.11.2022 bolo nariadené odovzdanie maloletého A. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny A.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.12.2022 a vykonateľnosť dňa 15.11.2022.

Uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 8P/40/2023-13 z 09.02.2023 bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 8P/286/2022-8 z 15.11.2022, nariadené odovzdanie maloletého A. do starostlivosti navrhovateľov a uložené navrhovateľom podať v lehote 60 dní od nariadenia neodkladného opatrenia návrh na súd na náhradnú starostlivosť o maloletého. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.03.2023 a vykonateľnosť dňa 09.02.2023.

Uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 8P/296/2022-22 z 26.04.2023 bolo konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému A. zastavené. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.06.2023.

Rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 8P/108/2023-46 z 03.07.2023 bol maloletý A. zverený do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželov C. (I. výrok), boli upravené ich práva a povinnosti ako pestúnov (II. a III. výrok) a matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého v rozsahu minimálneho zákonného výživného počnúc právoplatnosťou rozhodnutia (IV. výrok). Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25.08.2023.

Rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 8P/154/2024-42 z 16.09.2024 bolo určené, že maloletý A. je osvojiteľný. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 08.11.2024.

Maloletý A. nesie priezvisko po matke „B.“. Otcovstvo k maloletému doposiaľ nebolo určené. Starostlivosť o maloletého A. nikdy nezabezpečovala jeho matka, maloletý bol spočiatku v starostlivosti ústavného zariadenia Centra pre deti a rodiny A. a od veku 3 mesiacov je v starostlivosti navrhovateľov, aktuálne na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 8P/108/2023-46 z 03.07.2023, ktorým bol navrhovateľom zverený do pestúnskej starostlivosti. Matka doposiaľ neprejavila žiaden záujem o maloletého A., právoplatným rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 8P/154/2024-42 z 16.09.2024 bola vyslovená osvojiteľnosť maloletého. Matka maloletého nenavštevuje, doposiaľ ho nevyhľadala, hoci adresa jeho pobytu je jej dobre známa zo súdnych konaní, matka a maloletý sa vôbec nepoznajú. Pestúni zabezpečujú riadnu osobnú starostlivosť maloletému trojročnému A., v ich starostlivosti neboli šetrením opatrovníka, mesta Prešov ani polície zistené žiadne nedostatky. Pestúni zahŕňajú maloletého láskou a pozornosťou, v ich starostlivosti maloletý po všetkých stránkach napreduje. Pestúni sú bezúhonní. Ich bytové, sociálne a majetkové pomery sú na veľmi dobrej úrovni. Pestún prevádzkuje živnosť s mesačným príjmom vo výške cca 2.300,- eur, pestúnka je na rodičovskej dovolenke. S maloletým A. bývajú v C. v trojizbovom byte, ktorý je v ich vlastníctve. Zdravotný stav pestúnov je dobrý. V mieste bydliska majú dobrú poveseť. Maloletý A. navštevuje materskú školu, jeho zdravotný stav je aktuálne stabilizovaný, hoci je v sledovaní neurológa a alergológa, má alergiu na pele tráv a stromov, a potravinové alergie.

18. Podľa § 38 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

19. Podľa § 39 ods. 2 Zákona o rodine ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka.

20. Podľa § 39 ods. 4 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

21. Podľa § 56 ods. 1 Zákona o rodine ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

22. Podľa § 56 ods. 2 Zákona o rodine poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. Podľa

§ 56 ods. 3 Zákona o rodine ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

23. Podľa § 57 ods. 1 Zákona o rodine ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu.

24. Podľa § 58 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis.

25. Podľa § 58 ods. 2 Zákona o rodine správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách.

26. Podľa § 58 ods. 3 Zákona o rodine poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

27. Podľa § 58 ods. 4 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí.

28. Podľa § 58 ods. 6 Zákona o rodine po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že matka ako jediný rodič maloletého A. sa oňho preukázateľne od jeho narodenia vôbec nezaujíma, maloletý ju nepozná, matka sa nikdy o maloletého osobne nestarala, maloletého nevyhľadala, napriek tomu, že adresa jeho aktuálneho pobytu jej je preukázateľne známa zo súdnych rozhodnutí. Matka tak závažným spôsobom zanedbáva výkon rodičovských práv a povinností voči maloletému A., ktoré vôbec nevykonáva/neplní, preto ju súd pozbavil výkonu rodičovských práv a povinností k nemu (I. výrok) a zároveň, keďže matka ako jediný rodič (otcovstvo k maloletému nebolo určené) bola pozbavená výkonu rodičovských práv a povinností, ustanovil maloletému poručníkov – manželov C., ktorí doposiaľ maloletému bezproblémovo, zodpovedne a dlhodobo zabezpečovali pestúnsku starostlivosť nahrádzajúcu rodičovskú starostlivosť, sú bezúhonní, plne spôsobilí na právne úkony, zdravotne spôsobilí na výkon poručníctva, ich majetkové a príjmové pomery sú na dobrej úrovni a spôsobom života zaručujú, že funkciu poručníka maloletému budú vykonávať v jeho záujme. Súdom ustanovení poručníci majú právo i povinnosť osobne sa o maloletého A. starať, zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. (II. výrok) Poručníci sú povinní poručníctvo vykonávať riadne a v najlepšom záujme maloletého. Výkon funkcie poručníka ex lege podlieha pravidelnej kontrole zo strany súdu, ktorému sú ustanovení poručníci povinní predkladať dvakrát ročne (k 30.6. a k 31.12) dve správy, a to správu o nakladaní s majetkom maloletého a správu o maloletom. (III. výrok) Ustanovením poručníkov maloletému A. došlo k zmene rozsudku č. k. 8P/108/2023-46 z 03.07.2023 a to k zrušeniu pestúnskej starostlivosti o maloletého. (IV. výrok)

30. Podľa § 40 ods. 1 Zákona o rodine deti majú spoločné priezvisko rodičov alebo priezvisko jedného z nich určené vyhlásením pri uzavieraní manželstva podľa § 6 ods. 3 a 4. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak priezvisko maloletého dieťaťa nebolo určené podľa odseku 1 a rodičia majú rôzne priezviská, dohodnú sa o priezvisku dieťaťa a oznámia to matričnému úradu najneskôr do troch dní od narodenia maloletého dieťaťa. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, ak sa rodičia nedohodnú o mene alebo priezvisku maloletého dieťaťa alebo ak žiadny z rodičov nie je známy, určí meno alebo priezvisko súd.

31. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o mene a priezvisku“) štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo, ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko určené dohodou pri uzavretí manželstva, prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť najviac dve priezviská z priezvisk, ktoré majú rodičia v čase, keď k dohode došlo.

32. Podľa § 4 ods. 5 zákona o mene a priezvisku ak nie je otec dieťaťa známy, dieťa nadobúda priezvisko matky, ktoré má matka v čase jeho narodenia.

33. Podľa § 6 ods. 1 zákona o mene a priezvisku zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

34. Podľa § 6 ods. 5 zákona o mene a priezvisku na žiadosť rodiča maloletého dieťaťa, ktoré nemá priezvisko tohto rodiča, a ktorý sa o dieťa osobne stará, okresný úrad povolí maloletému dieťaťu používanie priezviska tohto rodiča ako ďalšie priezvisko v poradí za podmienky, že rodičia dieťaťa nie sú manželia a druhý rodič nedal súhlas so zmenou priezviska alebo sa súhlas od neho nedal získať podľa § 11 ods. 3 písm. a); v takom prípade sa nahradenie súhlasu druhého rodiča súdom nevyžaduje. Povoliť používanie priezviska rodiča ako ďalšieho priezviska v poradí podľa predchádzajúcej vety je možné iba raz a iba vo vzťahu k jednému z viacerých priezvisk tohto rodiča.

35. Podľa § 8 zákona o mene a priezvisku zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

36. Podľa § 9 zákona o mene a priezvisku na povolenie zmeny mena alebo zmeny priezviska je príslušný okresný úrad podľa trvalého, prípadne posledného trvalého pobytu štátneho občana Slovenskej republiky na území Slovenskej republiky; ak štátny občan Slovenskej republiky takýto pobyt nemal, na povolenie zmeny mena alebo zmeny priezviska je príslušný Okresný úrad Bratislava. Ak ide o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého, príslušný je okresný úrad podľa trvalého pobytu zákonného zástupcu, ktorý žiadosť podáva.

37. Podľa § 11 ods. 3 zákona o mene a priezvisku žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj a) písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať; v prípade žiadosti jedného z rodičov podľa § 6 ods. 5 sa písomný súhlas druhého rodiča ani právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas neprikladá, b) právoplatné rozhodnutie súdu o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony druhého rodiča, ak bolo takéto rozhodnutie vydané.

38. Podľa § 11 ods. 5 zákona o mene a priezvisku ak obaja rodičia dieťaťa zomreli, nie sú známi, boli pozbavení spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu alebo nie sú schopní posúdiť dôsledky zmeny mena alebo zmeny priezviska maloletého, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podáva poručník, ktorý bol dieťaťu ustanovený.

39. Podľa § 35 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

40. Podľa § 50 ods. 1 Zákona o rodine pestún je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a je povinný najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak pestún predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

41. Podľa § 58 ods. 3 druhej vety Zákona o rodine rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

42. O zmene priezviska maloletého dieťaťa podľa § 9 zákona o mene a priezvisku nerozhoduje súd, ale okresný úrad príslušný podľa trvalého pobytu zákonného zástupcu maloletého, ktorý žiadosť o zmenu priezviska podáva. Súd je oprávnený podľa vyššej citovanej právnej úpravy iba nahradiť súhlas jedného rodiča s podaním žiadosti druhého rodiča o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, t. j. súdna ingerencia je teda prípustná v prípade nezhody rodičov o podstatnej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa (§ 35 Zákona o rodine, § 11 ods. 3 zákona o mene a priezvisku), resp. súd je oprávnený schváliť žiadosť poručníka o zmenu priezviska maloletého dieťaťa ako jednostranný právny úkon podliehajúci schváleniu súdom (§ 58 ods. 3 druhá veta Zákona o rodine), nie však povoliť aj zmenu priezviska na základe žiadosti.

V konaní bolo preukázané, že maloletý A. je v pestúnskej starostlivosti navrhovateľov, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku sa stanú jeho osobnými poručníkmi. Pestúni nie sú aktívne vecne legitímovaní v súlade s § 35 Zákona o rodine na podanie návrhu na nahradenie súhlasu rodiča s podaním

žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, keďže v súlade s § 50 ods. 1 Zákona o rodine majú oprávnenie zastupovať maloleté dieťa len v bežných veciach a zmena priezviska je dôležitou vecou s podstatným významom pre maloleté dieťa aj pre budúcnosť. Právoplatným ustanovením navrhovateľov/pestúnov maloletému ako poručníkov, nadobudnú oprávnenie žiadať o zmenu priezviska maloletého A. na príslušnom okresnom úrade v súlade s § 11 ods. 5 zákona o mene a priezvisku. Avšak toto ich oprávnenie je limitované tým, že pre úspech žiadosti musí byť splnený niektorý zo zákonných predpokladov a to, že obaja rodičia maloletého už nie sú nažive, sú neznámi, boli pozbavení spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu alebo nie sú schopní posúdiť dôsledky zmeny priezviska maloletého. Žiadosť o zmenu priezviska maloletého dieťaťa poručníkom navyše podlieha predchádzajúcemu schváleniu súdom podľa § 58 ods. 3 druhej vety Zákona o rodine, keďže ide o podstatnú vec týkajúcu sa maloletého dieťaťa. Okresný úrad však v súlade s § 8 zákona o mene a priezvisku nepovolí zmenu priezviska maloletého dieťaťa, ak by táto bola, okrem iného, v rozpore s § 4 ods. 2 daného zákona, podľa ktorého maloleté dieťa nadobúda priezvisko svojich rodičov a v prípade, ak nie je otec dieťaťa známy, dieťa nadobúda priezvisko matky, ktoré má matka v čase jeho narodenia. Z uvedeného je zrejmé, že maloleté dieťa nesie priezvisko svojich rodičov, prípadne jedného z nich. Ani zo Zákona o rodine nevyplýva, že by maloleté dieťa malo mať priezvisko svojich pestúnov, prípadne poručníkov, i s poukazom na to, že môže dôjsť k zániku pestúnskej starostlivosti z dôvodov uvedených v § 52 Zákona o rodine a k zániku poručníctva z dôvodov podľa § 59 Zákona o rodine. Špecifická situácia existuje v prípade osvojenia maloletého dieťaťa, kedy sa v § 105 Zákona o rodine výslovne uvádza, že osvojenec bude mať priezvisko osvojiteľa. I z uvedeného možno vyvodiť, že ak by maloleté dieťa malo mať priezvisko svojich pestúnov, prípadne poručníkov, bola by takáto možnosť pripustená v Zákone o rodine. Zmena priezviska maloletého A. „B.“ na priezvisko „B. C.“ nie je podľa súčasnej právnej úpravy možná. Zákonné obmedzenie podľa § 8 zákona o mene a priezvisku sa vzťahuje iba na maloleté osoby, nie na plnoleté, ktoré môžu žiadať o zmenu ich priezviska bez ohľadu na priezvisko svojich rodičov. Dovŕšením plnoletosti by sa navrhovanej zmeny priezviska mohol tak domáhať sám maloletý A.. (obdobne napríklad rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/434/2011 z 20.12.2022, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/115/2017 z 26.10.2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove 7CoP/4/2012 z 25.10.2012)

43. Vzhľadom na odôvodnenie uvedené v bode 42. nebolo možné návrhu navrhovateľov na povolenie zmeny priezviska maloletého, či nahradenie súhlasu rodiča s podaním žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, vyhovieť, a to ani s ohľadom na ľudsky pochopiteľné dôvody zmeny priezviska uvádzané navrhovateľmi (komplikácie pri cestovaní, pri kontakte v zdravotníckych zariadeniach, či vyjadrenie príslušnosti maloletého k rodine navrhovateľov spoločným priezviskom), preto súd návrh na povolenie zmeny priezviska maloletého A. zamietol. (V. výrok)

44. V konaní nebol podľa § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) podaný účastníkmi návrh na priznanie nároku na náhradu trov konania, preto súd rozhodol v súlade s § 52 CMP tak, že žiaden z nich nemá nárok na náhradu trov konania. (VI. výrok)

Poučenie:

Poučenie: Proti rozsudku môžu účastníci konania podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov. (§ 355 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „CSP“))

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia. (§ 376 ods. 1 CMP) Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. (§ 371 ods. 1 CMP)